

Regeringen

Flere i arbejde

September 2002

Regeringen
Flere i arbejde

Tryk: Brdr. Hilfling
ISBN 87-90962-44-3
Oplag: 5.000

Web: www.bm.dk
ISBN 87-90962-45-1

Design: Beskæftigelsesministeriet
Foto: Benjamin Hesselager

Udgivet September 2002
Publikationen kan bestilles hos
Beskæftigelsesministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K
Tlf. 33 92 59 00
www.bm.dk

Regeringen: Flere i arbejde

September 2002

Forord

Gennem de sidste 20 år har der populært sagt været demografisk medvind på arbejdsmarkedet.

I de kommende år vender vinden. Der bliver færre hænder til at producere det, vi alle sammen skal leve af.

Derfor er det afgørende, at vi får mange, flere personer ind på arbejdsmarkedet og i beskæftigelse. Ellers kan vi blive nødt til at slække på velfærden.

Vi skal også udnytte, at vi nu har en enestående chance for at få de svage ledige ind på arbejdsmarkedet og i job. Et velfærdssamfund bedømmes på, hvordan det behandler sine svageste. Derfor skal vi gøre en kraftanstrengelse for at nedbryde de barrierer, der står i vejen for, at alle får mulighed for et liv med arbejde.

I regeringen har vi lagt nogle bindinger på os selv. Vi vil ikke sænke de generelle satser for kontanthjælp og dagpenge. Vi vil ikke ændre ved efterlønnen.

Vi lægger op til en ny, aktiv beskæftigelsespolitik. Filosofien er, at hver enkelt har ansvaret for sit liv og dermed for sin fremtidige jobsituation. Det betyder ikke, at vi overlader det hele til de ledige selv. Slet ikke. Men vi skal bygge "systemerne" på et princip om hjælp til selvhjælp. Vi har alt for længe gjort de ledige til klienter og trukket alverdens ordninger ned over hovedet på dem. Det koncept skal vi væk fra. For det fastlåser de ledige i lediggang.

Regeringen lægger op til at fjerne de barrierer og forhindringer, som åbenlyst står i vejen for, at vi kan få flere i arbejde. Andre aktører med specialviden om bestemte fagområder eller særlige grupper af ledige skal mere på banen. Vi fjerner bøvl og bureaukrati, så det bliver lettere for virksomhederne at tage ledige ind. Vi fjerner fokus fra aktivering i det uendelige og retter i stedet blikket mod kontakten til de ledige, så der hele tiden er en tæt, intensiv og personlig kontakt med den enkelte

ledige. Vi filer lidt i hjørnerne af kontanthjælpssystemet, så de ledige altid har en tilskyndelse til at tage et arbejde.

Så kommer der en anden bølge, hvor vi skal se på, hvordan vi med andre virkemidler kan få flere i arbejde.

Målet er 87.000 flere i arbejde inden 2010.

Jeg vil godt appellere til alle - både partier og organisationer - om at trække i arbejdstøjet. Det er nu, vi har en enestående chance for at give de, der står uden for arbejdsmarkedet, en chance for at komme ud på virksomhederne og vise, at de kan.

Claus Hjort Frederiksen

Hvorfor skal vi have flere i arbejde?

Fremover bliver vi flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder. Det betyder, at der er færre hænder til at producere det, vi alle sammen skal leve af.

I dag står vi en situation, hvor der er brug for alle ledige hænder.

Derfor er det helt afgørende, at vi får flere personer i arbejde. Ellers kan vi blive nødt til at slække på velfærden. Flere i arbejde giver mere velfærd. Færre i arbejde giver mindre velfærd. Så simpelt er det.

Derfor er det nu tid til, at vi kommer ud i alle kroge af arbejdsmarkedet. Vi skal have fat i de ledige, som mangler selvtillid. Vi skal have fat i de ledige, som efter utallige afslag har opgivet nogensinde at få et job. Vi skal have fat i de ledige, som "systemet" i misforstået hjælp-somhed har fredet.

Vi har som velfærdssamfund en stærkt forpligtelse til at skabe nogle rammer, så også de lidt svagere ledige får en chance for et liv med arbejde. Især fordi vi ved, hvad det betyder for børn, at forældrene har et arbejde og er tilfredse med deres liv.

Børn, hvis forældre ofte er ledige, har større risiko for selv at blive ramt af ledighed. Børn, hvis forældre lever af overførsler, har større risiko for selv at komme til at leve af overførsler. Børn, hvis forældre har hørt til den lavest lønnede del af befolkningen, har større risiko for selv at få et lavtlønsjob.

I en situation, hvor der flere steder mangler arbejdskraft, har vi nu en enestående chance for at få de lidt svagere ledige ind på arbejdsmarkedet.

Lykkes det ikke nu at skabe mulighed for at svage ledige kan vinde fodfæste på arbejdsmarkedet, risikerer vi at komme til at stå med en gruppe, som aldrig kommer i arbejde og bliver i stand til at forsørge sig selv. Det er ikke acceptabelt.

Hvordan kan vi få flere i arbejde?

Skal danskerne nu til at arbejde endnu mere, vil nogen måske spørge. Svaret er både ja og nej. Det er klart, at hvis vi hver især tog et ekstra nap, så ville det øge arbejdsudbuddet.

Groft sagt kan vi øge arbejdsudbuddet på tre måder: **Enten** ved at de folk, der er i arbejde, arbejder mere eller bliver længere på arbejdsmarkedet. **Eller** ved at personer, der er ledige, kommer i beskæftigelse. **Eller** ved, at personer, der er uden for arbejdsmarkedet, kommer i beskæftigelse og dermed ind i arbejdsstyrken. Vi er nødt til at satse på alle fronter.

Vi skal gøre det mere økonomisk attraktivt at arbejde og uddanne sig. Vi skal tilskynde de unge til at blive hurtigere færdige med deres uddannelser. Vi skal gøre det mere attraktivt for de ældre at blive længere på arbejdsmarkedet. Vi skal blive bedre til at integrere flygtninge og indvandrere på det danske arbejdsmarked. Vi skal gøre det mindre bøvl og bureaukratisk for virksomhederne at tage svage ledige ind.

Vi har i dag en ledig arbejdskraftreserve på næsten 300.000 personer, som af forskellige årsager ikke er ude på arbejdsmarkedet, men som godt med lidt hjælp kunne være det.

Hvor mange flere skal vi bruge?

Regeringen har sat sig som mål at få 87.000 flere i arbejde i perioden frem til 2010. De 20.000 skal komme fra et fald i ledigheden. Resten skal komme ved, at vi øger arbejdsstyrken.

Det kan selvfølgelig ikke lade sig gøre i ét hug.

Handlingsplanen "Flere i arbejde" er første skridt på vejen. I den kommende tid skal vi også se på, hvordan vi med andre virkemidler kan få flere i arbejde: Lavere skat på arbejde. Mindre sygefravær. Bedre incitamenter for de ældre til at blive længere på arbejdsmarkedet. Bedre muligheder for at handicappede kan komme i job. Færre barrierer i form af samspilsproblemer mellem forskellige offentlige ydelser. Hvordan unge kommer hurtigere gennem uddannelsessystemet. Hvordan kvaliteten løftes i uddannelsessystemet.

Kommer der overhovedet flere i arbejde af det, vil nogen med rette kunne spørge.

Ved at lette skatten på arbejde med for eksempel fem milliarder kroner frem til år 2010, vil arbejdsudbuddet kunne øges med op til 10.000 personer.

Hvis de beskæftigede mindsker det gennemsnitlige sygefravær med en dag, giver det en forøgelse af arbejdsmængden med, hvad der svarer til cirka 10.000 fuldtidsbeskæftigede.

Fremtidens beskæftigelsespolitik skal bygge videre på grundpillerne i 1990'ernes arbejdsmarkedspolitiske reformer. I den nye beskæftigelsespolitik er de bærende principper:

- Det skal kunne betale sig at arbejde.
- Ledige har ret og pligt til tilbud om aktivering og til at tage imod formidlet arbejde.
- Ledige skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.
- Ledige med samme problemer skal have samme tilbud.
- Ledige skal ikke behandles som klienter.
- Ledige skal have flere og mere målrettede tilbud, som tager sit afsæt i den enkeltes kvalifikationer og ressourcer
- Beskæftigelse er altid målet. Aktivering er midlet.
- Opkvalificering af de ledige skal rettes direkte mod behovene på arbejdsmarkedet

Hvis de unge blev et år hurtigere færdig med deres uddannelse, ville det øge arbejdsstyrken med i hvert fald 10.000 personer.

Så der er stadig noget at komme efter.

Regeringens vision: Et alt-i-et-beskæftigelsehus

I dag deles de ledige op efter, om de er medlem af en a-kasse eller ej. Har man forsikret sig i en a-kasse, så er det på arbejdsformidlingen, man skal henvende sig, hvis man bliver ledig. Er man ikke forsikret, så er det hos kommunen, man skal henvende sig. Så vurderer kommunen, om man er parat til at tage et arbejde eller ej.

En del af de ledige kontanthjælpsmodtagere er klar til at tage et job. Men erfaringerne viser, at andelen varierer meget fra kommune til kommune. I nogle kommuner er det kun én ud af tyve, som er parate til et job. I andre er det tre ud af fire.

En del af variationen skyldes selvfølgelig, at nogle kommuner har flere socialt belastede ledige. Men det kan ikke forklare hele forskellen. Kommunerne går også meget forskelligt til opgaven. En del af øvelsen består derfor i at udbrede erfaringerne fra de kommuner, som gør det godt, til andre kommuner.

Men vi skal videre endnu. De tilbud, der er til de ledige, bør være uafhængige af, om man er forsikret eller ej. Ligesom der er kontanthjælpsmodtagere, der er arbejdsmarkedsparate, er der også forsikrede ledige, som ikke umiddelbart er parate til at tage et arbejde.

Derfor vil man kunne opnå en enkel og mere målrettet indsats ved at samtænke de bedste og mest effektive dele af det kommunale system og det statslige AF-system. Den opgave agter regeringen at tage fat på.

Regeringen vil derfor i de kommende år arbejde frem mod et enstrengt arbejdsmarkedssystem. Målet er én fælles indgang for alle ledige.

De ledige skal kun henvende sig et sted. Indsatsen skal tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte. Hver enkelt får en individuel behandling. Man finder ud af, om den ledige blot har behov for et velment skub for at komme i arbejde. Om den ledige skal have hjælp til at lave jobansøgninger. Om den ledige mangler uddannelse eller kompetencer. Eller om der er tale om sociale problemer, som der først skal tages hånd om. Målet er hele tiden den hurtigste vej i beskæftigelse.

Private firmaer og andre aktører skal mere på banen. Visionen er, at alle opgaver med at få de ledige i arbejde skal løses af aktører, som befinder sig under "samme hat". På den måde får man etableret et effektivt formidlingssystem, som er enkelt og som tager udgangspunkt i det enkelte individ.

Det vil tage tid at etablere et enstrengt arbejdsmarkedssystem. Men regeringen vil allerede nu tage initiativ til at sikre en mere sammenhængende og målrettet beskæftigelsespolitik.

Den røde tråd i regeringens handlingsplan "Flere i arbejde" er en gennemgribende harmonisering af reglerne for forsikrede ledige og kontanthjælpsmodtagere. Både når det gælder visitation, kontaktførelse, formidling, aktivering, rettigheder og pligter samt rådigheds- og sanktionsregler. Dermed er der skabt et solidt fundament for et enstrengt system.

Den direkte vej i job

Den enkelte skal i centrum i en aktiv beskæftigelsespolitik. Den enkeltes motivation og styrker skal udnyttes. Den enkeltes ønsker og behov skal understøttes.

Nøgleordet er hjælp til selvhjælp. De, der kan tage et job i morgen, skal have hjælp til jobsøgning. De, der mangler kompetencer, skal have jobrettet uddannelse og i praktik på en virksomhed. De, der mangler jobberfaring, skal i praktik eller jobtræning på en privat eller offentligt virksomhed. Og de, der har problemer ud over ledighed, skal have den støtte og hjælp, der gør dem i stand til at kunne tage et job.

Nye værktøjer som Job- og CV-banken, jobnet.dk, skal i brug. Og alle skal have fri adgang til at bruge dem.

Der skal ske en tæt og løbende opfølgning over for de ledige lige fra første ledighedsdag og hele vejen gennem ledighedsforløbet. De ledige skal mandsopdækkes og tilskyndes til hele tiden at søge arbejde.

Omdrejningspunktet skal være et styrket kontaktføreløb. Kontakten til de ledige skal være langt hyppigere, langt mere intensiv og langt bedre tilpasset den enkelte ledige. Målet er den hurtigste og mest direkte vej til et job.

For at sikre de ledige en hyppig og intensiv kontakt, indføres der et krav om, at der gennem hele ledighedsforløbet skal være personlig kontakt til den ledige mindst hver tredje måned. Udgangspunktet er, at den ledige skal møde på AF eller hos kommunen. Er den ledige ude i aktive tilbud, kan kontakten ske telefonisk eller digitalt.

Mulige elementer i et kontaktføreløb:

- samtale for at afdække den lediges kvalifikationer og jobmuligheder,
- støtte til at lave jobansøgninger,
- kurser i jobsøgning,
- jobsamtaler med arbejdsgivere,
- besøg på forskellige arbejdspladser.

Den løbende kontakt til de ledige fortsætter, indtil de kommer i arbejde, og kontakten skal være hyppigere og mere intensiv i forhold til ledige, der er i risiko for at miste fodfæstet på arbejdsmarkedet.

For at sikre de ledige en målrettet behandling skal ledige altid have udarbejdet en handlingsplan. Det gælder forsikrede og ikke-forsikrede, arbejdsmarkedsparete og ikke-arbejdsmarkedsparete. Handlingsplanen skal som minimum give en beskrivelse af, hvad der er målet med indsatsen.

Fordelene ved elektronisk og digital kommunikation skal udnyttes mest muligt. Alle arbejdsmarkedsparete ledige skal derfor lægge deres CV i CV-banken jobnet.dk senest en måned efter, de er blevet ledige. Og ledige skal kunne melde sig ved AF eller kommunen digitalt. Det sikrer en bedre basis for hurtige og effektive jobmatch.

Farvel til aktiveringsfabrikken

Regeringen lukker aktiveringsfabrikken. Ingen skal længere placeres i udsigtsløs aktivering. Der skal aktiveres mindre, men med bedre resultater. Fremover skal alle ledige have tilbud, der er målrettet rigtige job på arbejdsmarkedet. Aktivering er ikke et mål i sig selv, men et middel til at få folk i arbejde.

De fleste kender historier om ledige, der er endt i hovedløs aktivering. Enten kan de ikke se meningen med det tilbud, de deltager i. Eller de har gentagne gange deltaget i forskellige tilbud uden, at det har givet dem job. Det vil regeringen gøre op med.

Princippet om ret og pligt til aktivering opretholdes, fordi det er et sundt princip at kombinere rettigheder og pligter for den enkelte. Aktiveringen skal i stedet være fleksibel. Det afgørende er ikke, hvor meget og hvor længe de ledige er i aktivering. Det afgørende er, at aktiveringen bringer den ledige tættere på et job.

Al erfaring viser, at de bedste resultater opnås, hvis ledige kommer i privat jobtræning, offentlig jobtræning eller virksomhedsrevalidering, der for eksempel bruges til at afprøve en persons arbejdsevne i en privat eller offentlig virksomhed. Det er aktivering tæt på virksomhederne, der virker, og det er det, regeringen vil satse på.

Regeringen vil derfor afskaffe det stive 75%-krav og erstatte det med et minimumskrav om, at der efter et års ledighed *skal* gives et tilbud om aktivering, hver gang den ledige har været væk fra arbejdsmarkedet i en sammenhængende periode på ½ år. Det gælder både forsikrede ledige og arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere.

Filosofien er, at ledige skal bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. Al erfaring viser, at jo længere de ledige er væk fra arbejdsmarkedet, desto sværere er det at komme i arbejde.

Med hensyn til indhold og varighed af aktiveringen, kan AF og kommunen fleksibelt fastlægge et forløb, som passer til den enkelte ledige.

Andre aktører

Det danske arbejdsmarked er meget varieret. Der er mange brancher, og der er mange faggrupper. Det kræver derfor både en bred og dyb indsigt i de enkelte brancher og faggrupper at kunne yde en individuel og fleksibel indsats for de ledige.

AF og kommunerne vil aldrig kunne sikre fuld indsigt i alle hjørner af arbejdsmarkedet. Derfor skal der nye aktører på banen. Det kan være bureauer, som har specialiseret sig i at få flygtninge og indvandrere i arbejde. Det kan være private rådgivningsfirmaer, der bygger deres indsats på målrettet samtale og sparring med de ledige. Og det kan være a-kasser, der med udgangspunkt i et godt branchekendskab og en naturlig indgang til de ledige, kan tilbyde en effektiv jobformidling.

I det hele taget skal konkurrence, markedsprøvning og dokumenterede effekter gennemsyre både aktiveringsindsatsen og den almindelige jobformidling. Det skal belønnes, når de ledige kommer hurtigt i arbejde, og belønningen kan godt være højere for de lidt "tungere" ledige. På den måde bliver der de stærkeste incitament til at få de ledige hurtigt i arbejde.

For at få flest mulige aktører på banen lægger regeringen op til, at der skal være metode- og valgfrihed med hensyn til valg af aktiviteter. Der lægges også op til, at andre aktører både kan inddrages via generelle samarbejdsaftaler uden nogen form for betaling og via udbud og køb af enkeltydelser.

For at sikre en maksimal inddragelse af andre aktører vil der blive opstillet måltal for, hvor stor en del af indsatsen i AF og kommunerne, der skal udføres af andre aktører.

Beskæftigelse uden bøvl

Regeringen vil skabe incitamenter, så virksomhederne i højere grad selv tager initiativ til at få skabt plads til svage ledige.

Mange virksomheder vander sig ved at skulle sætte sig ind i det væld af ordninger, der er. De synes, det er bøvlet og besværligt. Det er ærgerligt. For al erfaring viser, at det er jobtræning ude på virksomhederne, der fører til varig beskæftigelse.

Lønmodtagerne har udtrykt frygt for, at svage ledige blot vil være billig arbejdskraft for virksomhederne, og at det vil gå ud over de ansatte. Enten ved at de ikke får de lønstigninger, de havde forventet, eller ved at medarbejdere ansat med offentlige tilskud fortrænger medarbejdere ansat på almindelige vilkår.

Det er mellem disse to punkter, at regeringen har balanceret i bestræbelserne på at hjælpe flere svage ledige ind på en virksomhederne. Redskaberne må ikke spænde ben for, at de ledige kan komme hurtigt i arbejde. Og redskaberne må ikke skabe utryghed blandt medarbejderne på arbejdspladsen.

Regeringen har valgt at luge ud i de mange ordninger. Målet er, at det skal være nemt for virksomhederne at tage svage ledige ind. Helt nøjagtigt skærer vi antallet af ordninger ned fra 32 til 3 ordninger:

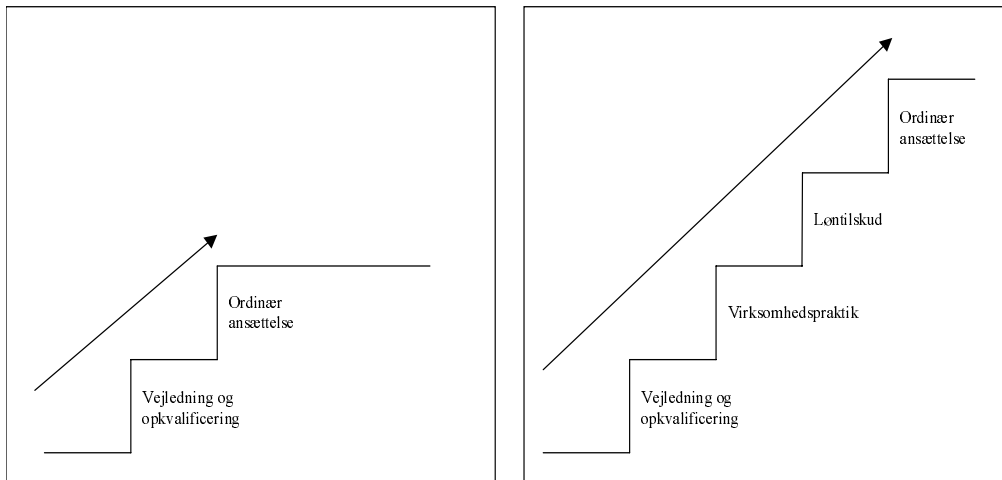
- en for vejledning og opkvalificering,
- en for introduktion til arbejdspladsen og virksomhedspraktik og
- en løntilskudsordning.

Endemålet er beskæftigelse uden bøvl.

De tre ordninger kan så kombineres efter behov. For de svage ledige kunne man tænke sig et forløb, hvor det offentlige spæder til med tilskud i den periode, hvor de ledige er under indkøring. Når de så har bevist, at de kan udføre almindeligt arbejde og deltage på arbejdspladsen på lige fod med deres kolleger, skal de selvfølgelig ansættes på almindelige vilkår og have overenskomstmæssig løn.

Det bærende princip er, at arbejdsgiverne får det, de betaler for. Og de ledige får betaling for det, de yder.

Figur 1: Mulige kombinationer af de tre redskaber

De tre ordninger erstatter eksisterende tilbud og kan bruges af alle - dagpengemodtagere, kontanthjælpsmodtagere, modtagere af introduktionsydelse og starthjælp, revalidender m.fl.

For at sikre, at tilbud kun igangsættes, når der er et klart defineret mål om arbejde eller delvis selvforsørgelse, får de ledige et krav på, at der ligger en handlingsplan, inden de får et tilbud.

Alle ledige hænder skal i arbejde

Sammenlignet med andre lande har vi et godt offentligt forsørgelsessystem herhjemme. Det betyder dog ikke, at de ledige har meget "at slå til Søren med". Derfor har regeringen heller ingen planer om at skære i ydelserne generelt.

Problemet er ikke ydelsernes størrelse. Problemet er, at mennesker bliver låst fast på passiv forsørgelse i stedet for at komme i gang med et aktivt arbejdsliv.

Derfor vil vi stille krav om, at folk står til rådighed for de job, der er. Det gælder også, selv om der ikke lige er tale om et drømmejob. Ledige skal søge rimeligt arbejde (et arbejde der kan bestrides), hvis de fortsat vil have dagpenge eller kontanthjælp. Det betyder for eksempel, at en ledig kemi-ingeniør også skal søge ledige laborantstillinger.

Derudover skal de ledige i højere grad til at kikke ud over kommune- og amtsgrænsen, når de søger job og være villige til at rejse længere.

Rådighedsregler kan kun virke, hvis det har konsekvenser ikke at efterleve dem. Regeringen har derfor gået sanktionsreglerne efter i sømmene. En vis ensartethed i reglerne for dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere er at foretrække. Men vi har også taget hensyn til, at kontanthjælpen er det nederste sociale sikkerhedsnet.

Regeringen foreslår, at det skal koste en karantæne på fem uger, hvis den ledige ikke står til rådighed. I dag mister dagpengemodtagere deres ydelse i en uge, hvis de siger nej til et tilbud om arbejde. For kontanthjælpsmodtagere kan man "smække kassen helt i", hvis de ikke står til rådighed. Problemet er, at sanktionerne er så hårde, at sagsbehandlere i mange tilfælde afstår fra at bruge de muligheder, der rent faktisk er.

Hvis det skal have en virkning at stille krav om, at de ledige står til rådighed, er det nødvendigt, at a-kasserne og kommunerne følger op, og at de fører reglerne ud i livet på samme måde. Vi har derfor også set

på, om a-kasserne og kommunerne er håndfaste nok i deres vurdering af, om de ledige står til rådighed.

Regeringen foreslår at øge kontrollen. Det vil blandt andet ske ved, at a-kasserne skal give de sager videre til en offentlig instans, hvor AF konstaterer, at den ledige ikke er til rådighed, og hvor a-kassen eller kommunen ikke pålægger den ledige en sanktion. På sigt etableres en tilsvarende kontrol af kommunernes rådighedsadministration. Kontrollen øges ved systematisk at benchmarke a-kasser og kommuner og så tage fat i dem, der falder igennem.

Det skal kunne betale sig at arbejde

En fjerdedel af de fuldt ledige har enten begrænset eller slet ingen tilskyndelse til at søge et arbejde. Det gælder blandt andet mange unge, de ufaglærte og mange indvandrere fra mindre udviklede lande.

Et andet problem er, at ledige kan opnå en indkomstfremgang ved at skifte mellem forskellige offentlige forsørgelsesordninger. En ledig på kontanthjælp får stort set ikke mere ud af tage et almindeligt job til 100 kroner i timen, end han får ud af at deltage i offentlig jobtræning.

Det burde være et bærende princip, at der kun kan være indkomstfremgang ved at skifte fra passiv forsørgelse til aktiv beskæftigelse. I det hele taget er det bekymrende, at hver fjerde i den erhvervsaktive alder står uden for arbejdsmarkedet. Det er mange gode kræfter, der går til spilde på den måde.

Derfor vil regeringen fjerne tillæg, der giver de ledige tilskyndelse til at skifte fra en offentlige forsørgelsesordning til en anden. Det gælder beskæftigelsestillægget for kontanthjælpsmodtagere i individuel jobtræning og den særlige aktiveringsgodtgørelse for kontanthjælpsmodtagere.

Et særligt problem er de gifte kontanthjælpsmodtagere. I dag skal en gift kontanthjælpsmodtager tjene 160 kroner i timen, før familien er bedre stillet, end hvis begge fik kontanthjælp. Det er helt urealistisk. Det er der mindre end to tredjedele af lønmodtagerne på LO/DA området som tjener. Når kontanthjælpsmodtagere kommer i arbejde, får de typisk en timeløn på omkring 100 kroner i timen.

Loft over kontanthjælpen

Regeringen vil derfor indføre et loft over kontanthjælpen og andre ydelser. Målet er, at dét familien på kontanthjælp har til rådighed, så vidt muligt altid skal være lavere, end hvis en af ægtefællerne har et almindeligt arbejde, også et lavtlønsjob. Derved sikres det, at der er økonomiske incitamenter til at arbejde.

Loftet omfatter kontanthjælpen, særlig støtte og boligstøtte. Andre ydelser som f.eks. børnefamilieydelse og børnetilskud er ikke inde under loftet. Der skal naturligvis tages hensyn til, om der er tale om forsørgere eller ikke forsørgere. Ligesom loftet skal være forskelligt for enlige og gifte/samlevende.

Loftet træder i kraft efter en vis periode på kontanthjælp. Arbejdsindkomst medregnes ikke, når loftet beregnes. Herved styrkes incitamenterne til at arbejde - blot få timer - yderligere.

Loftet vil forbedre incitamenterne til at komme ud af kontanthjælp, uden at der sker generel nedsættelse af satser. Loftet skal især virke overfor de familier, som sammenlagt har så høje ydelser, at det ikke kan betale sig at arbejde. Det er helt overvejende par, ikke mindst par med flere børn, som hyppigt er i den situation.

Forhøjet beskæftigelsestillæg

Får en gift kontanthjælpsmodtager et arbejde, er der i dag modregningsregler, der betyder, at indtægten modregnes i den anden ægtefælles kontanthjælp.

Modregningsreglerne er en væsentlig årsag til, at det ikke kan betale sig at arbejde for gifte kontanthjælpsmodtagere. For at sikre, at det kan betale sig at tage et arbejde, selv ved et begrænset antal timer og lønninger på mindstelønsniveauet, foreslår regeringen, at gifte kontanthjælpsmodtagere skal kunne beholde en større del af lønnen, før der sker fradrag i ægtefællens indkomst.

Kontanthjælpen for ægtepar på kontanthjælp nedjusteres med 500 kroner pr. person pr. måned

Forsørgertillæg

For familier på kontanthjælp, hvor den ene ægtefælle ikke vil have et arbejde udenfor hjemmet, er reglerne i dag sådan, at familien kan fratages hele kontanthjælpen. Det skyldes, at ægtefæller har gensidig forsørgerpligt.

Kommunerne har i dag også en anden mulighed. Kontanthjælpen til den hjemmearbejdende kan erstattes med et forsørgertillæg til den ægtefælle, der står til rådighed, så det samlede niveau bliver lavere, end når begge er til rådighed. Muligheden kan kun anvendes i tilfælde, hvor den pågældende aldrig har haft arbejde eller deltaget i aktivering - hvilket i dag stort set udelukker alle fra at komme i betragtning, fordi alle jo skal aktiveres.

Derfor foreslår regeringen at udvide adgangen til at benytte reglen, så den kan anvendes i *alle* tilfælde, hvor en ægtefælle reelt ikke står til rådighed.

Paradokser

Samme dag i maj, som regeringen kom med sit debatoplæg ”Flere i arbejde”, trådte Det Danske Stålvalseværk i betalingsstandsning, og 1.000 mennesker stod med udsigt til at miste deres job.

At disse to begivenheder finder sted på samme dag, illustrerer det paradoks, som vi står med. Samtidig med, at regeringen efterlyser ledige hænder, står mange familier i Frederiksværk og Hundested med udsigt til at miste deres job.

De hænder og hoveder, som arbejdsgiverne efterlyser, er der sådan set. Udfordringen består i at sikre, at vi har de rette personer med de rette kvalifikationer på rette sted.

Et eksempel: Elektrikere er en mangelvare i Storkøbenhavn - især i byggebranchen. Blandt de afskedigede på Stålvalseværket er en del elektrikere. De er godt nok ikke specialiseret til arbejde i byggebranchen. Men mon ikke de arbejdsgivere, der står og mangler elektrikere, er villige til at investere i den fornødne oplæring? For hvad er alternativet? Det er, at arbejdet ikke bliver udført.

Derfor består en del af udfordringen i at ”vende de ledige i døråbningen”.

Et andet eksempel: Det er ikke kun i Frederiksværk, vi ser, at store arbejdspladser skiller sig af med arbejdskraft. Det er også sket på Fyn og i Jylland, hvor store grupper af medarbejdere, der er specialiseret inden for bestemte felter, pludselig står uden arbejde og uden alternative jobmuligheder. De medarbejdere har behov for at blive opkvalificeret eller omskolet. Det er en anden del af udfordringen.

Det har hidtil ikke været muligt at sende de pågældende på kurser, før de var fratrukket. Det er selvfølgelig ikke holdbart, at de pågældende, ikke kan få den uddannelse, som er nødvendig, for at de kan komme direkte i job. Derfor vil regeringen gøre det muligt for AF at købe kurser og anden uddannelse til opsagte, men ikke fratrukkede medarbejdere i situationer, hvor der er tale om større afskedigelser, som har stor betydning for lokalområdet.

Men regeringen lægger stor vægt på, at pengene bliver brugt med omtanke. Vi skal ikke skalte og valte med skatteborgernes penge. Det skal være godtgjort, at der er et reelt behov for uddannelse, og for enden af uddannelsesforløbet skal der stå et job. Fx som i tilfældet med AC Trafik A/S i Frederiksborg Amt, som har meldt sig på banen og er parat til at aftage et antal medarbejdere fra Stålvalseværket, så snart de har afsluttet et chaufførkursus.

Ligestilling af dimittenter

Dimittender er bedre stillet end andre forsikrede, når det gælder at opnå ret til dagpenge. Dimittenter kan i dag opnå ret til dagpenge uden krav om erhvervsarbejde. Andre forsikrede skal være medlem et år. Der er også særligt gunstige regler for dimittenter, så de hurtigere kan komme op på en højere dagpengesats.

For at harmonisere reglerne og sikre at nyuddannede så hurtigt som muligt kommer i beskæftigelse, foreslår regeringen at justere reglerne om beregning af ny sats for dimittenter.

Dimittentsatsen vil fortsat være 82% af maksimale dagpenge. Men dimittenter får først ret til at få beregnet en ny sats efter 12 måneder. Beregningen sker fortsat på grundlag af de seneste 12 ugers/3 måneders sammenhængende beskæftigelse.

Dimittenter skal fremover ligesom alle andre fremover have været medlem af en a-kasse et år, før de kan få udbetalt dagpenge. Der fastsættes et særligt lavt medlemsbidrag under uddannelsen, og a-kasserne kan fastsætte et særligt lavt administrationsbidrag for studerende.

Ledige over 50 år

Når det gælder de 50-59-årige ledige, er der også et paradoks. De 50-59-årige har ikke større risiko for at blive ledige end andre. Men hvis de først mister deres job, så har de svært ved at komme tilbage igen.

Et mere intensivt og personligt kontaktforsøg med møde hver tredje måned kan være med til at få de 50-59-årige ledige tilbage i arbejde. Men det er formentlig ikke nok.

Efter indførelsen af 75% aktiveringskravet blev de 58-59-årige fritaget for aktivering ud fra den betragtning, at det var meningsløst at tvinge dem ud i tåbelige aktiveringsprojekter, umiddelbart før de skulle trække sig tilbage. Resultatet har været, at de ældre ledige er blevet lagt på hylden og afskåret fra tilbud om opkvalificering, vejledning mv. Det er formentlig en af grundene til, at de ældre ledige har svært ved at komme tilbage i arbejde.

Nu ophæves 75%-aktiveringskravet. Det betyder, at der ikke længere er brug for at fritage de ældre for aktivering. Derfor vil regeringen fjerne muligheden for at fritage 58-59-årige for pligtaktivering.

Et andet problem er, at de ældre trækker sig tidligere tilbage fra arbejdsmarkedet. Derfor vil regeringen også se på, hvordan vi kan motivere flere ældre til at blive længe på arbejdsmarkedet.

Regeringen vil ikke pille ved efterlønnen. Vi kender først den fulde virkning af reformen i 2004. Efterlønsreformen har rent faktisk haft den forventede og ønskede virkning. Folk er i dag ældre, når de trækker sig tilbage sammenlignet med før reformen.

Regeringen vil i stedet understøtte en aktiv seniorpolitik i virksomhederne og opdyrke netværk og jobklubber.

Unge ledige i job

Tallene viser, at der er forholdsvis mange ledige blandt de 25 til 29-årige. Derfor vil regeringen forstærke indsatsen for den gruppe.

Det er et særligt problem, at en stor gruppe unge ikke får en kompetencegivende uddannelse. Flere kommuner og socialrådgivere har påpeget et stort antal unge kontanthjælpsmodtagere, som ikke får en uddannelse, fordi de hænger fast i kontanthjælpssystemet.

Den tidlige indsats i dagpengesystemet for de unge under 25 år har ført til et betydeligt fald i ledigheden og givet mange unge en bedre start. De unge har ret og pligt til tilbud om uddannelse allerede efter 6 måneders ledighed med reduktion af dagpengebeløbet - generelt med 50 pct. Tilsvarende har den meget tidlige aktivering efter 13 uger af unge under 30 år i kontanthjælpssystemet haft en positiv effekt. Disse regelsæt bør derfor videreføres.

Ungeindsatsen omfatter imidlertid ikke de forsikrede ledige mellem 25 og 30 år. Regeringen ønsker derfor en ny og mere målrettet indsats for denne gruppe. I den forbindelse må der tages hensyn til, at denne gruppe er ældre og i en række tilfælde har stiftet familie.

Det er også et mål, at arbejdsmarkedsparete unge i kontanthjælpssystemet får en uddannelse. Regeringen lægger derfor op til en harmonisering af arbejdsmarkedsindsatsen for unge i dagpengesystemet og unge i kontanthjælpssystemet: Alle unge skal så vidt muligt stilles lige.

Der foreslås følgende:

- Forsikrede ledige skal fremover have et tilbud allerede efter ½ år, hvor der i dag først gives tilbud efter et år.
- Unge kontantshjælpsmodtagere uden uddannelse skal fremover have tilbud om uddannelse til en sats på SU-niveau.
- Det kan overvejes at give mulighed for dispensation og give tilbud om SU-berettigede uddannelser på ydelser til unge mellem 25 og 29 år, svarende til den uddannelse, der kan gives til over 30 årige.

Flygtninge og indvandrere

Blandt flygtninge og indvandrere er ledigheden i dag dobbelt så høj som blandt danskere, og en meget stor del af gruppen er udenfor arbejdsmarkedet.

Regeringen har sat sig som mål, at flygtninge og indvandrere skal deltage i arbejds- og samfundslivet på lige fod med den øvrige befolkning og have samme tilknytning til arbejdsmarkedet som danskere. Det vil udvide arbejdsstyrken med 60.000 personer.

I foråret blev der opnået fælles forståelse mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter om, at overenskomstparterne anviser løn- og ansættelsesvilkår, der sikrer, at integrationen af flygtninge og indvandrere kan foregå, så der på den enkelte arbejdsplads kan indgås en lokalaftale om de konkrete vilkår.

Det er i tillid til den fælles forståelse, at regeringen tror på, at målet om at få flygtninge og indvandrere ind på arbejdsmarkedet er inden for rækkevidde.

Beskæftigelsesrådet

Ved regeringsdannelsen blev den aktive beskæftigelsesindsats samlet i ét ministerium, Beskæftigelsesministeriet. Det gælder indsatsen i forhold til de arbejdsmarkedsparete, de ikke-arbejdsmarkedsparete og personer med begrænset arbejdsevne.

Derfor foreslår regeringen at samle den rådgivning, Beskæftigelsesministeren hidtil har fået fra Landsarbejdsrådet (LAR) og Det Sociale råd (DSR), i et råd, Beskæftigelsesrådet.

Rådets opgave er at være rådgivende for beskæftigelsesministeren i arbejdsmarkedsspørgsmål. Som nyt medlem optages De Samvirkende Invalideorganisationer.